

Sviatky životného cyklu – skupinové vyučovanie¹

Prehľbujúca podtéma

Kľúčové pojmy: judaizmus, obriezka, výchova, svadba, pohreb

Ciele vyučovacej hodiny:

Kognitívny: Spoznať obsahovú náplň sviatkov životného cyklu u židov.

Afektívny: Uvedomiť si podobnosti a odlišnosti v židovských a kresťanských sviatkoch životného cyklu, prepojenosť sviatkov s každodenným životom.

Psychomotorický: Formovať návyk slávenia.

Kľúčové kompetencie:

Existenciálne: Žiak zaujíma postoj k svojej kresťanskej identite.

Občianske: Žiak rešpektuje zvláštnosti iných náboženstiev.

Sociálne a interpersonálne: Žiak vníma potrebu angažovanosti jednotlivca na odstránení predsudkov voči iným náboženstvám.

Pomôcky: Sväté písmo, papiere s popisom jednotlivých sviatkov - príloha, baliaci papier na výrobu veľkého plagátu, lepiaca páska

Metódy: modlitba, výklad učiteľa, dialóg, práca s literatúrou, práca s internetom, kreslenie, diskusia

¹ Pod pojmom skupinové vyučovanie chápeme takú organizačnú formu, kedy sa vytvárajú **malé skupiny žiakov (3 – 5 členné)**, ktoré spolupracujú pri riešení spoločnej úlohy. Táto skupina je sociálnym útvarom. Medzi jeho členmi sa rozvíjajú sociálne interakcie. Jeho najpodstatnejšie rysy sú dané práve tým, že podporuje rozvoj sociálnych vzťahov medzi žiakmi priamo pri vyučovaní, že vytvára pedagogické situácie umožňujúce vzájomnú interakciu žiakov medzi sebou, a ich vzájomnú spoluprácu priamo pri vyučovaní. Práve v uplatnení sociálnej interakcie v skupine spočíva didaktická funkcia skupinového vyučovania. Skupina tu funguje ako sociálny psychologický útvar, ktorý má svoju vnútornú štruktúru. Skupinové vyučovanie bude účinné, ak učiteľ bude zadávať vhodné úlohy, predovšetkým problémového charakteru, ktoré umožňujú interakciu medzi žiakmi, a bude riadiť činnosť skupín tak, aby sa uplatňovala spolupráca žiakov vnútri skupiny i medzi skupinami. Vhodné didaktické spracovanie učiva je pre učiteľa veľmi náročné. Ide o to, stanoviť tie partie, ktoré sú pre prácu žiakov v skupinách najvhodnejšie a formulovať dané učivo vo forme úloh a problémov, ktoré budú samostatne riešiť. Skupinové vyučovanie učí **vymieňať si názory**, navzájom sa dopĺňovať, zdôvodňovať svoje stanoviská a vzájomne sa k sebe obracať, to sú formy aktivity, ktoré žiaci nemohli pri frontálnom vyučovaní v náležitej miere získať. Žiak sa v skupinovom vyučovaní javí ako subjekt i objekt výchovy. Žiaci sú pri skupinovom vyučovaní samostatnejší a ich aktívne začlenenie do učebných činností stúpa. Pomocou úloh, ktoré sa skupine ukladajú, sa zavádza do vyučovania tvorivé myslenie. Skupinová práca podporuje samostatnú výmenu názorov, rozvíja vyjadrovacie schopnosti a vyvoláva pri vhodnom vedení zdravú súťaživosť. Porov.: PETLÁK, E.: *Všeobecná didaktika*. Bratislava : IRIS, 1997, s. 215-223.; KOSTELANSKÝ, A. 2008. *Aktivizačné a tvorivé metódy vo vyučovaní náboženskej výchovy*. Ružomberok : Edičné stredisko Pedagogickej fakulty, 2008, s. 52-55.

Stratégia vyučovacej hodiny: kombinovaná, praktická

Priebeh a časové rozvrhnutie vyučovacej hodiny:

ÚVOD

Učiteľ prečíta žiakom text.

1. Všetko má svoj stanovený čas

„Všetko má svoj čas a svoju chvíľu každé úsilie pod nebom.

Svoj čas má narodiť sa, svoj čas má zomrieť,

svoj čas má vysádzať, svoj čas má sadenice vytrhať.

Svoj čas má zabíjať, svoj čas má liečiť.

Svoj čas má váľať, svoj čas má stavať.

Svoj čas má plakať, svoj čas má smiať sa.

Svoj čas má zarmucovať sa, svoj čas má tancovať.

Svoj čas má rozhadzovať kamene, svoj čas má zbierať kamene.

Svoj čas má objímať, svoj čas má zdržovať sa objatia.

Svoj čas má hľadať (niečo), svoj čas má niečo stratiť.

Svoj čas má (niečo) si uschovať, svoj čas má niečo odhodiť.

Svoj čas má trhať, svoj čas má zašívvať.

Svoj čas má odmlčať sa, svoj čas má prehovoriť.

Svoj čas má vojna, svoj čas má pokoj.“ (Kaz 3,1-8)

Zamyslenie:

Sú dni, ktoré sú v živote človeka výnimočné.

Sú udalosti, ktoré sú rozhodujúcimi fázami ľudského života.

Dni, kedy sa zastaví, trávi čas so svojimi príbuznými.

Dni sviatočné, dni oslavy.

HLAVNÁ ČASŤ

1. Slávenie sviatkov

V rôznych kultúrach a náboženstvách sa stretávame so sviatkami, kedy sa človek môže zastaviť a uvažovať o tom, čo má najdôležitejšiu hodnotu, najväčšiu cenu.

Slávenie sviatkov životného cyklu významne zasahuje do každodenného života tých židov, ktorí sa dodnes riadia tradíciami – tzv. ortodoxných židov. Aby sme pochopili, ako žijú, aké sviatky oslavujú, potrebujeme poznať ich históriu a tradície.

2. Práca v skupinách

Učiteľ rozdelí žiakov do štvorčlenných skupín. Každdej skupine (lósom) prideli sviatok, o ktorom bude musieť zistiť čo najviac informácií. Úvodné informácie im učiteľ poskytne na liste papiera. Ďalšie informácie si skupina zhromažďuje samostatne z literatúry, médií, internetu. Učiteľ poradí žiakom, ako hľadať zdroje informácií, pracovať s literatúrou, selektovať najdôležitejšie informácie.

3. Diskusia v skupine

Každá skupina diskutuje o „svojom“ sviatku – snaží sa definovať kľúčové pojmy. Skupiny si pripraví krátku prezentáciu sviatku, v ktorej objasnia dôvod osláv, ich morálny rozmer, prípadne stručne naznačia ich priebeh.

4. Tvorba plagátu

Každá skupina si v rámci prezentácie pripraví ilustračný obrazový materiál a nakreslí ilustrácie. Tie nemusia byť doslovnou ilustráciou konkrétneho sviatku, môžu byť symbolické, naznačujúce napríklad svadbu – chupa, prsteň, pohár,

5. Prezentácia

Každá skupina prezentuje „svoj“ sviatok pred spolužiakmi. Hovorcu skupiny si zvolia samy, prípadne to urobí učiteľ. Plagát so základnými informáciami a ilustráciami žiaci nalepia na veľký baliaci papier.

6. Zhodnotenie práce

Učiteľ zhodnotí prácu skupín alebo skupiny sa zhodnotia navzájom.

Nasleduje systematizácia poznatkov, ak je potrebné aj doplnenie učiva učiteľom.

UPEVNENIE A FORMÁCIA

1. Reflexia

Ktorý zo židovských sviatkov by ste radi slávil aj vy?

Našli ste medzi židovskými sviatkami životného cyklu nejaký, ktorý sa podľa vás podobá na sviatok kresťanský? Nájdite spoločné znaky a odlišnosti.

Čo vás najviac prekvapilo v slávení židovských sviatkov?

ZÁVER

1. Zadanie domácej úlohy

Učiteľ požiada žiakov, aby na internete našli aspoň jednu „perličku“ alebo výroky o židoch.

2. Modlitba

Vlastnými slovami sa pomodlíme za pokoj a porozumenie medzi ľuďmi rôzneho vierovyznania.

Diagnostika hodiny

Dosiahol som cieľ?

Poukázal som na dôležitosť slávenia v živote každého človeka?

Predstavil som žiakom jednoducho a bez predsudkov sviatky životného cyklu u židov?

Viedol som ich k úcte a rešpektu voči iným náboženstvám?

OBRIEZKA - Gn 17,10-14 a Lv 12,3

Ôsmy deň po narodení chlapca
Obrezanie predkožky pohlavného údu
Mohel
Eliášovo kreslo

BAR MICVA - Obrad plnoletosti muža

Syn prikázania
13 rokov
Čítanie z Tóry

BAT MICVA – Obrad plnoletosti ženy

Dcéra prikázania
12 rokov
Oboznámenie so zákonmi a zvykmi

SVADBA - Chatan a kala

Ketuba – svadobná zmluva
Chupa – svadobný baldachýn
Zasnúbenie – erusin prsteň
Vlastný sobáš – nisuin čítanie ketuby
Svadobná hostina
Darčeky

POHREB - Chevra kadiša – pohrebné bratstvo

Pochovanie do zeme
Štyri fázy smútku
Židovský cintorín

